

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars tertia, hoc est:
Tractatio evangeliorum tam dominicalium, quam
festivalium, ad recte se sub variis tentationum generibus
gerendum, disposita**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

De tertio

[urn:nbn:de:bsz:31-126133](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126133)

est vox exultationis & salutis in tabernaculis justorum, Psal. 118. v. 15. Apoc. 12. v. 11. Nos cum Ecclesia concinemus, dicentes:

Arx firma noster est Deus,

Et armatura fortis,

E tribulationibus,

Cunctis levat obortis.

Antiquus hostis

Furore grandis

Vis fraudulenta,

Est sæva machina,

Par non ei est in terrâ.

Verùm:

Sit plenus orbis Dæmonum,

Qui nos vorare tendant:

Timebimus non admodum,

Nobis tropæa pendant.

Princeps in orbe

Ringat furore:

Nihil nocebit,

Nam judicatus it,

A verbulo peribit.

De Tertia.

Restat *Cautela*, quæ tribus absolvitur Regulis, quatum

1. *Abitum Christi pondera*. De quo ipse: Nunc autem vado ad eum, qui misit me. Quo ipso innuit, se quidem passionem & mortem subiturum, sed & è mortuis resurrecturum, & ad cælum adscensurum esse, unde venerat. Hoc vocat ad Patrem vadere, eoque nobis exemplum præbet, quid agere nos oporteat, si aliquando peregrinationem nostram feliciter absolvere, & ad optatum scopum pervenire velimus.

Ubi considerabimus,

1. *Terminum à quo*, qui est mundus. In sequentibus enim ait: Exivi à Patre, & veni in mundum: iterum relinquo mundum & vado ad Patrem.

Hactenus cum discipulis præfens conversatus, & ut homo commercio eorum usus fuerat, Phil. 2. v. 7. Sed jam præsentiam visibilem ipsis subtrahaturus, & mundum relicurus erat, in quo hactenus degerat, dum pertransierat benefaciendo & sanando omnes à Diabolo oppressos, Act. 10. v. 38. hoc verò non ita intelligendum est, quasi non amplius nobis præfens esset, postquam cælum adscendit, sed potius locum habet illud Augustini: *Non abiit, ut abesset, sed ut præfens adestet*. Et Paulus ita explicat: Adscendit super omnes cælos, ut omnia impleret, Ephes. 4. v. 10.

Sic nobis quoque è mundo emigrandum est, qui totus in maligno est positus, 1. Joh. 5. v. 9. ita ut abnegantes impietatem, & secularia desideria, modestè & justè & piè vivamus in hoc seculo, Tit. 2. v. 11. quando enim in mundo manemus, concurrentes in eandem luxuriæ dissolutionem, 1. Petr. 4. v. 4. ad Patrem nobis venire non licebit, quia amicitia hujus mundi inimicitia Dei est: & quicumque voluerit amicus esse seculi hujus, inimicus Dei constituetur, Jac. 4. v. 4.

2. *Terminus ad quem*, ad eum sc. qui misit se, h. e. ut postea explicat, ad Patrem. Sic nullum alium scopum habemus, viam omnis mundi meantes, quam ut abitum nostrum ad Patrem cœlestem dirigamus, commendantes animas nostras fidei Creatori, in benefaciendo, 1. Petr. 4. v. ult.

Qui

Qui aliquamdiu in peregrinatione vitam degit, lætatur, quando iter in Patriam ad parentes reperiturus est, ut exemplo Tobia junioris patet, Tob. 10. vers. 9.

Nos quoque peregrini & hospites sumus super terram, Hebr. 11. v. 13. In cælo vero est *πολιτευμα* nostrum, Phil. 3. v. 20. ubi verum Patrem inueniemus, ex quo omnis paternitas, in cælis & in terra nominatur, Eph. 3. vers. 15. ideo lætemur, si hora venit, in qua mundo huic valedicendum & ad Patrem abeundum est. Scimus etenim, beatos esse mortuos, qui in Domino moriantur à modo, Apoc. 14. vers. 13.

3. *Terminus per quem.* Hæc via crucis est. Sic enim scriptum est, & sic oportebat Christum pati & resurgere à mortuis tertia die, & prædicari in nomine ejus pœnitentiam & remissionem peccatorum in omnes gentes, Luc. 24. vers. 46.

Quod si nobis in cælum intrare volupe est, in eadem hac crucis via progrediendum & compatiendum Christo nobis est, ut & conglorificemur, Rom. 8. vers. 17.

Æquo igitur animo omnes procellas, imbres, molestias & pericula subeamus, & cum gaudio perrumpamus, perpendentes, quod non sint condignæ passionis hujus temporis ad futuram gloriam, quæ revelabitur in nobis, Rom. 8. v. 8. Sicut enim pater filium suum prodigum cum gaudio excepit, inquit ad servos suos: Cito proferte stolam primam, & induite illum, & date annulum in manum ejus, & calceamenta in pedes ejus: Et adducite

vitulum saginatum, & occidite & manducemus, & lætemur, quia hic filius meus mortuus erat, & revixit, perierat, & inventus est, Luc. 15. v. 22. seqq. Sic nos quoque Pater cœlestis pulchre exornabit vestimentis salutis, & indumento justitiæ, Esa. 61. v. 10. ornaturus nos annulo immortalitatis, ut æternum vivamus, sicut in annulo finis non reperitur, ut simus cum Domino semper, 1. Thess. 4. v. ult. Pingue instruet convivium, ut recumbamus cum Abraham Isaac & Jacob in Regno cœlorum, Matth. 8. v. 11. comedentes, & bibentes, & lætantes, & jubilantes præ exultatione cordis, Esa. 63. v. 13. quale hoc gaudium sit, in hoc mundo oculus non vidit, auris non audivit, nec in cor hominis ascendit, 1. Cor. 2. v. 9. ubi vero e& aliquando pervenerimus, dicemus: sicut audivimus, sic vidimus, Psal. 48. v. 9. quin media pars nobis nunciata non fuit, 1. Reg. 10. v. 7. Quia melior est una dies in atris tuis super millia, Ps. 84. v. 11.

II. *Elenchum Spiritus sancti tolera.* Hic audimus Christum dicentem: Ille arguet mundum, de peccato, & de justitia, & de judicio. Idem adhuc hodie per Ministerium Ecclesiasticum peccata mundi redarguit,

1. *Vehementer.* Unde Sal terræ à Christo vocantur, Matth. 5. v. 13. Propterea Spiritus sanctus, in ovili suo canes mutos, latrare non valentes tolerare minimè vult, Esa. 56. v. 10. sed tales, qui clamant ex gutture nec cessant, quasi tuba exaltantes vocem suam, & annunciantes populo transgressionem eorum, Esa. 58. v. 1. Nisi ardeat Minister prædicans, non potest accendere eum, cui prædicat, ait Augustinus:

m m 3

Ma-

Maledictus, qui facit opus Domini fraudulenter, Jer. 48. v. 10.

2. *Indifferenter*, non habito respectu personarum. Ut enim spiritus Sanctus nullum discrimen agnoscit inter sublimes & humiles, divites & pauperes, Clericos & laicos, &c. ita verbum Dei æque Principibus Sodomorum, ac populo Gomorthæ prædicandum est. Peccantes coram omnibus argue, ut & ceteri timorem habeant, 1. Tim. 5. v. 20.

3. *Prudenter*, ut suo auditorio Minister verbi sese accommodet. Quid enim nobis de iis, qui foris sunt, iudicare? 1. Cor. 5. v. 13. Imprimis vero gradus admonitionis juxta admonitionem Christi observandi sunt, Matt. 18. v. 15. seqq.

Quando igitur spiritus Sanctus officium elencticum per Ministros suos, prout decet, administrat, Auditorum erit, eidem reverenter se submittere, ut cū mansuetudine suscipiant infitum verbum, quod potest salvare animas eorum, Jac. 1. v. 21.

III. Doctore veritatis obtempera.

Eriam si enim Doctor hic munus suum peragit, nemo vero obsequutus est ei, sed homines obdurant corda sua, Ps. 95. v. 8. & conversi sunt ad cursum suum, quasi equus cum impetu vadens ad prælium, Jer. 8. v. 6. ibi exigua spes salutis restat: declinent igitur id veri Christiani, & Doctore huic locum relinquunt,

1. *In Choro*. Ne assentiantur iis qui Deo ejusque verbo repugnant: sed orent cum Christo: Sanctifica nos sanctissime Pater, in veritate tua, sermo tuus est veritas, Joh.

17. v. 17. Si quis aliter docet, & non acquiescit sanis sermonibus, &c. 1. Tim. 6. vers. 3.

2. *In Foro*. Hic requiruntur Deum timentes, in quibus sit veritas, & qui oderint avaritiam, Exod. 18. v. 21. Nam in Christo Jesu veritas, Eph. 4. v. 21.

3. *In Toro*. Hæc sunt verba, quæ facietis, inquit Deus: Loquimini veritatem unusquisque proximo suo: veritatem & iudicium pacis iudicate in portis vestris. Et unusquisque malum contra proximum suum, ne cogitetis in cordibus vestris, Zach. 8. v. 16. Hæc Regula nostra sit, ut in verbis veraces simus, Labium enim veritatis firmum erit in seculum, Prov. 12. v. 19. Veraces in corde, ne aliter loquamur ac sentimus. Nam sicut Dæmon est in anima sua, qui dicit: Comede & bibe, & mens ejus non est tecum, Prov. 23. v. 7. Veraces in operibus, ne falsis ulnis, menfuris & ponderibus in emendo & vendendo utamur, ad fallendum proximum: sed corde sincero faciamus hominibus quæ nobis fieri volumus, Matth. 7. v. 12.

Hoc si ita sit, premi quidem sed non opprimi possumus: quoad usque justitia convertatur in iudicium, & post illud, omnes qui recto sunt corde, Psal. 94. vers. 15.

Tandem nos Jesus, tanquam Rex veritatis, Joh. 18. v. 38. adsciscet sibi, ut in monte sancto, in cælesti Hierusalem tabernaculum tutum & constans habitemus in æternum, Ps. 15. v. 1, 2.

Id quod ex animo exoptamus, per Christum Jesum, Amen!

DOMI-